

TYÖTERVEYSHUOLLON ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUS TOIMINTAKERTOMUS 1.1.-31.12.2022

Helsingin yliopisto, Itä-Suomen yliopisto, Oulun yliopisto, Tampereen yliopisto, Turun yliopisto sekä yliopistojen yhteinen Työterveyshuollon virtuaaliyliopisto

YHTEENVETO

Tässä toimintakertomuksessa kuvataan työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen erillisrahoituksella tuetun, viiden yliopiston yhteisen toimintasuunnitelman mukainen toiminta vuodelta 2022. Toiminta lääkärien peruskoulutuksessa ja tutkimuksessa rajautuu kertomuksen ulkopuolelle.

Toimintasuunnitelmassa asetettu koulutuksen määrällinen tavoite (45 valmistuvaa kolmen vuoden keskiarvona) saavutettiin: vuoden aikana valmistui 50 työterveyshuollon erikoislääkäriä viimeisen kolmen vuoden keskiarvon ollessa 49.

Yliopistot tarjosivat ja järjestivät yhdessä sovittua toimintasuunnitelman mukaista koulutusta monimuoto- ja verkkokursseina sekä seminaareina niin erikoistuville kuin heitä ohjaaville kouluttajalääkäreille. Suurin osa koulutuksista tarjottiin valtakunnallisesti kaikille, mutta myös aluekohtaistakin koulutusta järjestettiin (esim. starttiseminaarit, aluetapaamiset).

Työterveyshuollon virtuaaliyliopiston tthvyo.fi-sivusto ja DigiCampuksella toimiva oppimisympäristö muodostivat toiminnan keskeisen tiedotus-, yhteydenpito- ja koulutuskanavan. Moodle-alustalla oli lähes 60 eri itseopiskelukurssia. Lisäksi ohjattuja, joko lähipäivänä, kokonaan verkossa tai lähipäivien ja verkko-osuuden yhdistelminä tarjottuja eri koulutusnimikkeitä oli 25, joissa osallistujia oli useita satoja, (kts. taulukot 5-7).

Kouluttajaoikeuksien säilyttämiseksi kaikki kouluttajat ovat sitoutuneet osallistumaan ainakin yhteen yliopiston järjestämään pedagogiseen koulutustapahtumaan vuosittain. Kouluttajille suunnatuista tilaisuuksista ns. pedagogiset iltapäivät ja Lukuvuoden avajaiset tavoittivat yhteensä yli 200 kouluttajaa. Opettajainhuone tarjosi yhteisen kanavan niin kouluttajakoulutusten materiaalien jakamiselle kuin keskusteluille. Lisäksi kouluttajat ottivat osaa erikoistujien ja kouluttajien yhteisiin tapahtumiin.

Yliopistot osallistuivat erikoislääkärikoulutuksen uudistamistyöhön myös valtakunnallisella tasolla.

Yliopistojen erikoislääkärikoulutuksen henkilöresurssit työterveyshuollon oppialalla ovat pienet (taulukko 4). Professoreiden vuosityöpanoksesta erikoislääkärikoulutukseen suuntautuu vain osa, ja muita työntekijöitä viidessä yliopistossa yhteensä on noin 10 henkilötyövuotta (kliiniset opettajat, yliopisto-opettajat, pedagogi, verkkopedagogit ja koordinaattorit). Erillisrahoituksen ja yliopistojen aktiivisen yhteistyön avulla on kuitenkin saatu rakennettua tehokas, valtakunnallinen sekä yhteisiin käytäntöihin ja sopimukseen pohjautuva koulutusjärjestelmä.

Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutusta on vuodesta 2005 lähtien tuettu erillisellä määräaikaaisella rahoituslailla vuoden 2019 loppuun saakka. Laki työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (1109/2019) muutti rahoituslain toistaiseksi voimassa olevaksi.

Sisällys

1. TOIMINTAKERTOMUKSEN SISÄLTÖ	1
2. TYÖTERVEYSHUOLLON ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUKSESTA	1
3. TOIMINTASUUNNITELMATAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMA	2
Yleiset tavoitteet	2
Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen volyymit vuonna 2022	5
Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen voimavarat yliopistoissa	5
Yliopistojen yhteistyön käytäntöjä.....	6
Koulutuspaikkayhteistyö.....	7
Julkaisutoiminta työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksesta 2022	7
4. KOULUTUSTARJONTA.....	8
4.2. Valtakunnalliset seminaarit	10
4.3. Ohjatut koulutukset	10
4.4. Itseopiskelu	10
4.5. Kouluttajakoulutus.....	11
5. HELSINGIN YLIOPISTO	12
5.1. Aluekohtainen koulutus	12
6. ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO	14
6.1. Projektit ja hankkeet	14
6.2. Aluekohtainen koulutus	14
6.3. Muu toiminta	15
7. OULUN YLIOPISTO	16
7.1. Projektit ja hankkeet	16
7.2. Aluekohtainen koulutus	17
7.3. Muu toiminta	17
8. TAMPEREEN YLIOPISTO.....	18
8.1. Aluekohtainen koulutus	18
9. TURUN YLIOPISTO	19
9.1. Aluekohtainen koulutus	19
9.2. Muu toiminta	19
10. TYÖTERVEYSHUOLLON VIRTUAALIYLIOPISTO.....	20

1. TOIMINTAKERTOMUKSEN SISÄLTÖ

Tässä toimintakertomuksessa raportoidaan työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen erillisrahoituslailla tuetun yhteisen toimintasuunnitelman mukainen toiminta vuodelta 2022 maamme viidessä lääketieteellistä koulutusta antavassa yliopistossa. Toiminta lääkäreiden peruskoulutuksessa ja tutkimuksessa rajautuu kertomuksen ulkopuolelle.

2. TYÖTERVEYSHUOLLON ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUKSESTA

Yliopistot vastaavat sosiaali- ja terveysministeriön (STM) alaisuuteen 1.2.2015 siirtyneestä erikoislääkärikoulutuksesta, joka perustuu lakiin terveydenhuollon ammattihenkilöistä, asetukseen erikoislääkärikoulutuksesta (STM 56/2015) ja sen muuttamisesta (STM 55/2020), erikoislääkärikoulutusta tarjoavien yliopistojen hyväksymiin valtakunnallisesti yhteneviin erikoislääkärikoulutuksen yleisiin koulutusvaatimukseen (OPS2020-) ja sitä täydentävään Osaamisen arviointi-oppaaseen, työterveyshuollon oppialalla yliopistojen yhteistyönä tehtyyn opetussuunnitelmaan (OPS) ja sitä täydentävään Erikoistujan oppaaseen (korvasi Lokikirjan vuonna 2022) sekä yliopistojen ja koulutuspaikkojen koulutuspaikkasopimuksiin. STM:n asetus 55/2020 muutti koulutuksen tavoitteita, järjestämistä sekä suorittamista. Koulutuksen kehittämisen toimenpideohjelma on laadittu vuodesta 2015 alkaen toimineessa STM:n erikoislääkärikoulutuksen koordinaatiojaostossa. Yliopistoilla on edelleen koulutuksen sisällöllinen vastuu.

Työelämän rakenteiden, työn vaatimusten, tieteellisen tiedon ja lainsäädännön muutokset ovat viime vuosina tuoneet työterveyshuollolle uusia tehtäviä ja osaamisvaatimuksia. Työurien tukemiseksi tarvitaan osaavia työterveyshuollon erikoislääkäreitä tukemaan työkykyä ja estämään työkyvyttömyyttä. Lainsäädäntö edellyttää työterveyshuollossa päätoimisesti toimivilta lääkäreiltä erikoislääkäriin pätevyyttä. Lähivuosien eläköitymiset huomioiden tarvitaan noin 45 uutta työterveyshuollon erikoislääkäriä vuosittain. Vuonna 2022 ilmestynyt valtakunnallinen erikoislääkärikoulutuksen tarveselvitys päätyi tätäkin isompaan 48 uuden erikoislääkäriin vuotuiseseen tavoitteeseen vuoteen 2035 ulottuen (Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2022:21).

Erikoislääkärikoulutus on asetuksen mukaisesti ammatillista täydennyskoulutusta, ja erikoislääkärikoulutus suoritetaan pääosin työssä oppien koulutusohjelman tavoitteiden mukaisesti. Koulutusjärjestelmän osia ovat yliopistollisen opetussuunnitelman mukaisten tavoitteiden ja rakenteiden määrittely, yliopistojen antama neuvonta ja ohjaus, kouluttajalääkäreiden antama systemaattinen henkilökohdainen ohjaus, toimipaikkakoulutus, teoriakoulutus sekä valtakunnallinen kuulustelu. Koulutuksen kesto määrittyy osaamistavoitteiden saavuttamisen perusteella, kuitenkin siten että vähimmäispituus täysipäiväisenä ohjattuna opiskeluna on 5 vuotta käytännön koulutusta. Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutusohjelmaan kuuluu yhdeksän kuukautta terveyskeskustyötä sekä 51-63 kuukautta käytännön koulutusta. Hyväksytty koejakso on osa käytännön koulutusta. Käytännön koulutusta vaaditaan 9 kk kliinisillä erikoisaloilla, kaksi vuotta koulutustyöterveysasemalla, puoli vuotta kuntoutuksen koulutuspaikassa ja puoli vuotta Työterveyslaitoksella. Koulutukseen kuuluu myös johtamiskoulutus.

Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutusta on vuodesta 2005 lähtien tuettu erillisillä määrärahoilla rahoituslaeilla. Laki työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (1109/2019) muutti rahoituslain toistaiseksi voimassa olevaksi. Yhteistyössä Työterveyslaitoksen ja koulutuspaikkojen verkoston kanssa on alan erikoislääkärikoulutukseen luotu toimiva ja tehokas, työelämän tarpeisiin vastaava koulutusjärjestelmä. Selvityshenkilöiden raportti vuonna 2022 arvioi toimintamallin myönteisenä esimerkkinä muidenkin erikoisalojen rahoitusmalleja uudistettaessa

(Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2022:16). Rahoituslain mukainen sosiaali- ja terveysministeriön (STM) avustus kohdentuu yliopistoille ja Työterveyslaitokselle sekä yksityisille terveyspalvelujen tuottajille ja työnantajien terveysasemille. Työterveyslaitokselle suunnatulla rahalla on saatu erikoistuvien ja kouluttavien lääkärien lisätoimia. Näin on parannettu Työterveyslaitosjaksojen saatavuutta. Työterveyslaitos myös huolehtii koko rahoituslain avustuksen hallinnoinnista ja raportoinnista sosiaali- ja terveysministeriöön. Rahoituslaki mahdollistaa myös yksityissektorin koulutuspaikoille korvauksia koulutuksesta, samaan tapaan kuin julkisen sektorin antamaa erikoislääkärikoulutusta tuetaan ns. EVO-rahoituksella. Tosin vuodesta 2017 rahoituslaki on avustuksen niukkuudesta johtuen mahdollistanut vain kouluttajakorvauksen ja sen lakisääteisten henkilösivukulujen kustannusten korvaamisen.

Yliopistoille rahoituslaki mahdollistaa kliinisen opettajan palkkaamisen kuhunkin yliopistoon. Koska yliopistoissa lääketieteen oppialojen resurssit määräytyvät pääosin perusopetuksen opetusvolyymeista, ne ovat täysin riittämättömät työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen tarpeisiin. Rahoituslaki sisältää myös yliopistoille yhteisen avustuksen, josta rahoitetaan Työterveyshuollon virtuaaliyliopiston toiminta ja muu erikoislääkärikoulutuksen toiminta vuosittaisen yhteisen toimintasuunnitelman mukaisesti. Tässä toimintakertomuksessa raportoidaan suunnitelman toteuma vuodelta 2022.

3. TOIMINTASUUNNITELMATAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMA

Yleiset tavoitteet

Erikoislääkärikoulutuksemme palvelulupauksen mukaan koulutamme työurien tukemiseen kykeneviä työterveyshuollon erikoislääkäreitä, jotka osaavat työn ja terveyden yhteensovittamisen, työkyvyn tukemisen sekä vaikuttavien toimenpiteiden suunnittelun yhteistyössä monitahoisten asiakkaiden kanssa. Toteutamme koulutuksen tehokkaasti, laadukkaasti ja määrällisesti riittävästi (mikäli rahoitus sen mahdollistaa) työelämän tarpeet ja lainsäädännön pätevyysvaatimukset huomioon ottaen.

Määrällisenä tavoitteena on noin 45 uutta erikoislääkäreitä vuosittain (kolmen vuoden keskiarvo). Tällä korjataan edelleen vallitsevaa erikoislääkäripulaa suhteessa lainsäädännön pätevyysvaatimuksiin, sekä eläköitymisestä johtuvaa alalta poistumaa lähivuosina. Vuonna 2022 valmistui 50 uutta erikoislääkäreitä (taulukko 3).

Sisällöllisesti kehitimme erikoislääkärikoulutusta vuonna 2020 uudistettujen OPS-tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteena on, että valmistuva työterveyshuollon erikoislääkäri:

Erikoisalan tehtävien mukaisesti:

1. tuntee työn ja terveyden yhteydet ja osaa toimia työn terveyshaittojen ehkäisemiseksi ja työhön liittyvien voimavarojen edistämiseksi yksilöiden, työpaikkojen ja moniammatillisen työterveystiimin kanssa
2. osaa arvioida ja tukea työkykyä yhteistyössä työpaikan, terveydenhuollon, kuntoutuspalveluiden, sosiaalivakuutusjärjestelmän ja työvoimahallinnon kanssa
3. kykenee työterveysyhteistyössä asettamaan toiminnalle tavoitteita, perustelemaan tarpeellisia toimenpiteitä ja arvioimaan niiden vaikuttavuutta yhdessä asiakkaiden kanssa.

Taulukko 1: Opetuksen sisällölliset painopistetavoitteet ja toteumat vuonna 2022

<p>Kehittää koulutusta ja oppimateriaaleja työkyvyn ja työllistymiskyvyn tukemisesta, toiminnan suunnittelusta ja arvioinnista, yleisestä työelämäosaamisesta hyödyntäen työterveyshuollon virtuaaliyliopistoa</p>	<p>Työelämän perustietoa -kirja tenttikirjana vuodesta 2018. Työterveyshuollon virtuaaliyliopistossa ohjatut koulutuskokonaisuudet: Työllistymiskyvyn tukeminen, Miten valmistaudun toimintasuunnitelmapalaveriin?, Mitä kuntoutusta ehdotan työntekijälle? sekä useita itseopiskelukursseja aiheeseen liittyen esim. Kuntoutus ja työkyvyn tuki TTH:ssa ja Työhön paluun tuki. Näiden teemojen osaamisia tukivat myös monet asiakkuuksien hallintaan ja yhteistyöhön liittyvät sisällöt: Asiakkuus työterveyshuollossa, Yritysjohtamisen osaamista työterveyslääkäreille sekä Työterveysneuvottelukurssi</p>
<p>Kehittää koulutuksen tutkimusperustaisuutta ja vahvistaa työterveyslääkäreiden tutkijataitoja</p>	<p>Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutukseen liittyen julkaistiin oppimateriaaleja, artikkeleita ja abstrakteja. Työterveyshuollon virtuaaliyliopistossa koulutuskokonaisuudet: Osaava tiedonhaku työterveyshuollossa-kurssi, Tutkijataito -koulutukset, Epidemiologian-kurssi, Tieteellisen tutkimukset perusteita-kurssi ja Miten julkaisen tieteellisen artikkelin? -kurssi.</p>
<p>Kehittää oppimisen arvioinnin käytäntöjä vastaamaan syksyllä 2021 hyväksytyjä täsmennyksiä työterveyshuollon erikoislääkärin käytännön toimintojen osaamistavoitteisiin EPA-jäsenyyksin (Entrustable Professional Activities)</p>	<p>EPA-jäsenyyksien (kuusi EPAa) kuvaus uuteen OPS Osaamisen arviointi -dokumenttiin, sekä niihin liittyvien osaamistasojen kuvaukset etappi-asteikolla. Etappi-asteikon tasojen nimeäminen ELSA-yhteistyössä. Havainnointilomakkeiden luominen epäsuorin menetelmin toteutuvien arviointien tueksi. Kehitystyössä hyödynnettiin keskusteluja kouluttajalääkäriverkoston kanssa.</p>
<p>Kehittää kouluttajakoulutusta em. arviointien käyttöönoton onnistumisen ja mahdollisesti tarpeellisten jatkokehittämisten tueksi</p>	<p>Valtakunnallisesti toteutettavan Kehity kouluttajana koulutuksen vakiinnuttaminen osaksi kouluttajakoulutustarjontaa. Kouluttajakoulutuksen kehittäminen linjassa erikoislääkärikoulutuksen uudistuksen kanssa.</p>

Taulukko 2: Koulutusjärjestelmään liittyvät tavoitteet ja toteumat vuonna 2022

<p>Yhteiskunnallisesti tärkeän työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen rahoituksen riittävyys tarpeisiin</p>	<p>Laki työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (1109/2019) muutti rahoituslain toistaiseksi voimassa olevaksi. Sen pohjalta annetun STM:n asetuksen riittävyys on kuitenkin uhattuna, sillä osaamisperustaisen koulutuksen implementointiin liittyy työn määrän kasvu yliopistoilla sekä yksityissektorin avustukseen oikeutettujen koulutusjaksojen kasvu, liittyen uuden koejakson käyttöönottoon sekä työkyvyn arviointi- ja kuntoutustoiminnan murrokseen, mikä on lisännyt jaksojen toteutumista työterveyshuoltoyksiköiden lähellä yksityissektorilla.</p>
<p>Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen muiden erityiskysymysten huomioon ottaminen uudistettaessa kaikkien alojen erikoislääkärikoulutuksen rakenteita</p>	<p>STM:n erikoislääkärikoulutuksen koordinaatiojao- kessa pysyvänä asiantuntijana toimii professori Leena Ala-Mursula, OY.</p>
<p>Varmistaa erikoistumispalvelujen suorittamismahdollisuudet (esim. kliiniset sekä työkyvyn arviointi- ja kuntoutuspalvelut), kun rakennetaan ns. erikoislääkärikoulutuksen koulutusväyliä</p>	<p>Yhteydenpito ja neuvottelut yliopistosairaaloiden, sairaanhoitopiirien ja muiden relevanttien tahojen kanssa palvelujärjestelmässä sekä edellä kuvatussa STM koordinaatiojao- stossa.</p>

Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen volyymit vuonna 2022

Työterveyshuolto on maassamme toiseksi suosituin erikoistumisala yleislääketieteen jälkeen. Vuonna 2022 yliopistoissa oli kirjoilla 866 työterveyshuoltoon erikoistujaa, joista 85 aloitti opintonsa vuonna 2022 (taulukko 3). Valmistuneiden määrä ylitti kolmen vuoden tavoitekeskiarvon (45).

Taulukko 3: Tth-erikoislääkärikoulutus yliopistoittain 2022 sekä erikoislääkäreiden sijoittuminen

Yliopisto	Erikoistuvat	Aloitaneet 2022	Kouluttajalääkärit	Koulutuspaikkasopimukset	Valmistuneet erikoislääkärit 2022	Valmistuneet ka. 2020-22	Työterveyshuollon erikoislääkärit / ERVA-alue 2016
Helsinki	300	29	122	98	16	16	329
Itä-Suomi	107	7	38	31	4	5	100
Oulu	132	11	58	17	9	8	114
Tampere	196	21	35	28	17	13	172
Turku	131	17	42	37	4	7	109
Yhteensä	866	85	295	211	50	49	825

Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen voimavarat yliopistoissa

Yliopistojen perusrahoituksella erikoislääkärikoulutuksen voimavarat olivat hyvin niukat myös vuonna 2022. Professorit toimivat yliopistoissaan erikoislääkärikoulutuksen vastuuhenkilöinä vain osan työajastaan, minkä lisäksi heillä on runsaasti oppialan perusopetuksen, tutkimuksen, yhteiskunnallisen vaikuttamisen ja hallinnon tehtäviä.

Helsingin, Itä-Suomen ja Oulun yliopistoissa on perusrahoituksella kokoaikainen toistaiseksi täytetty työterveyden professuuri. Tampereen yliopistossa on yliopiston, ja yritysten ja organisaatioiden yhteisrahoituksella vuosiksi 2020–2024 kokoaikainen työterveyshuollon ja työlääketieteen professuuri. Turun yliopistossa on toistaiseksi täytetty työterveyshuollon ja ympäristölääketieteen professuuri.

Erillislain mukainen rahoitus on siten ollut edelleen vuonna 2022 välttämätön tuki työterveyshuollon erikoislääkärikoulutukselle. Sen turvin on ollut mahdollista palkata 100 % kliininen opettaja viiteen yliopistoon. Käytännössä suurin osa kliinisistä opettajista on toiminut osa-aikaisena, ratkaisulla on varmistettu kokoneiden työterveyshuollon erikoislääkäreiden palkkaaminen näihin tehtäviin. Lisäksi Helsingin yliopiston koordinoimaan Työterveyshuollon virtuaaliyliopistoon on voitu palkata osa-aikaisesti koordinoiva kliininen opettaja ja valtakunnallinen verkkopedagogi. Muihin yliopistoihin on palkattu verkkopedagogi-, yliopisto-opettaja- ja koordinaattorityövoimaa virtuaaliyliopiston ja muun erikoislääkärikoulutuksen yhteisessä toimintasuunnitelmassa kuvattuihin tehtäviin.

Taulukko 4: Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen htv-toteuma 2022 (100 % = henkilötyövuosi).

Yliopisto	TTHVYO	Helsinki	Itä-Suomi	Oulu	Tampere	Turku
Professori		100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Kliininen/yliopisto- opettaja		100 %	100 %	65 %	100 %	40 % 60 %
Verkkopedagogi	23 %			100%	30 %	50 %
Pedagogi	100 %					
Koordinaattori		100 %				
Opetuskoordinaattori			13 %			
Kliininen/yliopisto-opettaja*	25 %		70 %		60 %	
Yhteensä htv	1,48 htv	3,00 htv	2,8 htv	2,65 htv	2,9 htv	2,5 htv

Normaali teksti: palkkaus työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen rahoituslain avustuksella. **Li-havoitu teksti: palkkaus muuta kautta (esim. yliopistojen perusrahoituksella)** – henkilöillä myös muita kuin erikoislääkärikoulutuksen tehtäviä.

*Muihin erikoislääkärikoulutuksesta aiheutuviin sekä yliopistojen yhteisestä virtuaaliyliopistosta aiheutuviin kustannuksiin kohdennetusta rahoituksesta.

Yliopistojen yhteistyön käytäntöjä

Yliopistot jatkoivat tiivistä yhteistyötä vuonna 2022. Yhteisten käytäntöjen linjauksia tekevässä, professorien muodostamassa koordinaatioryhmässä toimi puheenjohtajana prof. Riitta Sauni Tampereen yliopistosta. Koordinaatioryhmä kokoontui vuoden aikana 9 kertaa. Yksittäisiä kysymyksiä käsiteltiin myös sähköposti ym. viestinnän avulla.

Laajennettu koordinaatioryhmä kokoontui kaksi kertaa aiempien vuosien Tuohilammen kokouksesta poiketen maaliskuussa ja syyskuussa. Ryhmään kuuluvat professorien lisäksi kliiniset opettajat, pedagogi, verkkopedagogit ja koordinaattorit. Myös sidosryhmien edustajien (STM, TTL, EK, SAK, STLY) kanssa pidettiin kokous keväällä 2022.

Työterveyshuollon virtuaaliyliopisto on yliopistojen yhteistä toimintaa, jota HY koordinoi. Virtuaaliyliopiston työryhmän työskentelyä kuvataan tarkemmin jäljempänä.

Kouluttajakoulutuksen kehittämistä valtakunnallisesti yhteneväiseksi tehtiin jo 2017 rakentamalla Kouluttajalääkärin startti -itseopiskelukurssi virtuaaliyliopiston Moodleen yliopistojen yhteistyönä. Kurssin suorittaminen tuli uusien kouluttajaoikeuksien saamisen edellytykseksi 2017. Jatkokurssi, joka valmisteltiin kaikkien yliopistojen yhteistyönä, pilotoitiin keväällä 2019. Kouluttajakoulutuksen työryhmä kokoontui vuonna 2022 yhteensä 20 kertaa verkossa koulutuksen suunnittelu ja kehittämistehtäviin liittyen.

Kaikki yliopistot antoivat neuvontaa ja ohjausta työterveyshuoltoon erikoistuville lääkäreille, kouluttajalääkäreille ja koulutuspaikkojen edustajille ja tarvittaessa muille koulutuksen sidosryhmille. Kaikki huolehtivat osaltaan myös opintohallinnollisista asioista. Alueellista toimintaa ja verkostotyötä koordinoitiin yliopistojen omissa työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen tiimeissä.

Kaikki yliopistot toteuttivat viestintää omien sähköpostilistojensa ja kotisivujensa sekä yhteisen virtuaaliyliopiston kautta (tapahtumat, uutiset, blogikirjoitukset, Facebook ja Twitter). Myös Työterveyslääkärilehteä hyödynnettiin viestinnässä.

Erikoistujille ja heidän kouluttajalääkäreilleen järjestettiin koulutusta yhteisessä toimintasuunnitelmassa suunnitellulla tavalla, valtakunnallisen tarjonnan ja yliopistokohtaisen toiminnan osioissa ja yhteenvetotaulukoissa jäljempänä kuvastusti. Riippumatta siitä, minkä yliopiston kirjoilla erikoistujat ja kouluttajat olivat, he voivat osallistua kaikkien yliopistojen järjestämiin koulutuksiin, ja tätä mahdollisuutta myös hyödynnettiin.

Uuden erikoislääkärikoulutuksen asetuksen (STM 55/2020) mukainen yliopistojen ja erikoisalojen yhteinen opetussuunnitelma (OPS2020-) sekä vuosittaiset Osaamisen arviointi -dokumentit täsmentävät tavoitteita ja arviointeja. Yhteinen erikoislääkärikoulutuksen toimintasuunnitelma ja -kertomus laaditaan vuosittain.

[Koulutuspaikkayhteistyö](#)

Kukin yliopisto tekee koulutustyöterveysasemiensa kanssa kirjallisen koulutuspaikkasopimuksen. Työterveyshuollon koulutuksen sekä työkyvyn arviointi- ja kuntoutusjakson koulutuspaikkasopimuskaavakkeet ovat kaikille yliopistoille yhteiset. Yliopistot koordinoivat koulutuspaikkojen järjestämää koulutusta ja yhteistyötä paitsi sopimusten, myös neuvonnan ja ohjauksen keinoin, tiiviissä yhteistyössä tiedekuntien opintohallintojen kanssa. Koulutuspaikkasopimukset tarkistetaan kolmen vuoden välein ja koulutuspaikkojen muutostilanteissa. Alueellisia yhteistyötapaamisia ja koulutuksia koulutuspaikkaverkostolle järjestetään yliopistokohtaisesti jonkin verran vaihtelevin käytännöin. Koulutuspaikkayhteistyö voi sisältää myös koulutukseen liittyvää koulutuspaikkojen kuulemistä sekä koulutuksen kehittämis- ja tutkimustoimintaa.

[Julkaisu toiminta työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksesta 2022](#)

Ala-Mursula L: [Uudistuva työkyvyn tuen yhteistyö haastaa työterveyslääkärikin osaamista](#). Työterveyslääkäri 4/2022 s. 80

Oksanen T: [Wicked problems in occupational health – vaikeasti ratkaistavat työterveysongelmat](#). Työterveyslääkäri 2/2022 s. 72

Sauni R: [Kuka on työterveyslääkäri?](#) Työterveyslääkäri 3/2022 s. 84

Sauni R: [Työterveyshuoltoa kansainvälisesti](#). Työterveyslääkäri 1/2022 s. 60-61

Taponen S: [Viiden tähden koulutuspaikka](#). Työterveyslääkäri 1/2022 s. 62-63

Yliopistohenkilöstön esitykset ja posterit kongresseissa ja seminaareissa

Koivisto H, Furu H, Parviainen H, Rytönen M, Selänne L, Seppänen S, Toivonen A, Vilén L. Five lessons from the Finnish specialist physician training at the Virtual university of occupational health. Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen valtakunnallinen seminaari Kuopio 7.-8.6.2022

Ala-Mursula L. Ajankohtaista työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksessa. Esitelmä STLY Tammi-seminaarissa 28.1.2022.

Rytkönen M, Heikkinen J & Oksanen T. Opetusta ja oppimista uudella tavalla – pienryhmäohjaus op- paana epidemiologian mielenkiintoiseen maailmaan. Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen valtakunnallinen seminaari Kuopio 7.-8.6.2022.

Rytkönen M, Heikkinen J, Kinnunen B & Oksanen T. Maatalousyrittäjien työterveyshuolto. Työterveys- huollon erikoislääkärikoulutuksen valtakunnallinen seminaari Kuopio 7.-8.6.2022.

Rytkönen M, Toivonen A, Heikkinen J; Vehviläinen S & Oksanen T. Ohjausosaaminen ja ammatillinen toimijuus –hanke. Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen valtakunnallinen seminaari Kuopio 7.- 8.6.2022.

Koivisto H: *Mitä ELSA tarkoittaa käytännössä? Kysymyksiä ja vastauksia*. Työterveyshuollon erikois- lääkärikoulutuksen valtakunnallinen seminaari 2022, esitelmä

Malin M, Pihlajamäki M, Toivonen A, Palosaari M, Malin A-M & Reijula K: [Mielenterveys ja työkyky työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksessa](#). Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen valtakun- nallinen seminaari 2022, posterit

Pihlajamäki M, Wallius M & Toivonen, A: [Mielenterveyden tukeminen työpaikan ja työterveyshuollon yhteistyössä](#). Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen valtakunnallinen seminaari 2022, posterit

4. KOULUTUSTARJONTA

Erikoistajat ja kouluttajat voivat osallistua minkä tahansa yliopiston järjestämään koulutukseen riip- pumatta siitä, missä yliopistossa hän oli kirjoilla tai minkä yliopiston hyväksymä kouluttaja hän oli. Koulutukset olivat maksuttomia.

4.1. Kouluttajakoulutukset

Yliopisto hyväksyy työterveyshuollon erikoislääkärin kouluttajalääkäriksi kirjallisen hakemuksen pe- rusteella. Kouluttajaoikeuksien hyväksymisen edellytyksenä on, että uusi kouluttaja suorittaa Koulut- tajan startti -kurssin puolen vuoden (6 kk) sisällä kouluttajaoikeuksien hyväksymisestä. Hakemuks- ssa kouluttajalääkäri myös sitoutuu pitämään yllä kouluttajan valmiuksia osallistumalla yliopiston järjestämään pedagogiseen tai muuhun kouluttajakoulutukseen säännöllisesti vuosittain. Tätä koulu- tusta yliopistot ovaSt järjestäneet sekä yhdessä että erikseen.

Kouluttajakoulutusta suunnitellaan, toteutetaan ja kehitetään yliopistoverkoston kouluttajakoulutus- työryhmässä, johon kuuluvat yliopisto-opettaja Asta Antila (HY, pj. ja siht.), professori Leena Ala-Mur- sula (OY), verkkopedagogit Heli Koivisto (OY), Marianne Rytkönen (UEF), Liisa Vilén (TY) ja Heli Parvi- ainen (TAU) sekä kliiniset opettajat, Minna Majuri (HY), Virpi Liukkonen (TAU), Juha Liira (TY). Työ- ryhmä kokoontui etäyhteyksin vuonna 2022 yhteensä noin 20 kertaa koulutuksen suunnittelu ja ke- hittämistehtävien merkeissä.

Kouluttajakoulutusta tarjotaan kaikille yliopistoverkoston kouluttajalääkäreille. Kouluttajakoulutus- ten tarkoituksena on tukea kouluttajalääkäreiden ohjausosaamista, oman kouluttajaidentiteetin ra- kentamista sekä tarjota kouluttajalääkäriverkostolle koulutusuudistusta koskevaa ajankohtaista

tietoa. Lisäksi koulutuksien on tarkoitus kannustaa sosiaaliseen verkostoitumiseen kouluttajien kesken. Ohjausosaamista kouluttajalääkärit voivat kehittää Kehity kouluttajana -koulutuksessa. Muita kouluttajakoulutuksia ovat vuosittain järjestettävä Lukuvuoden avajaiset ja noin neljä (4) kertaa vuodessa järjestettävät pedagogiset iltapäivät. Virtuaaliyliopiston Opettajainhuone tarjoaa kanavan niin kouluttajakoulutusten materiaalien jakamiselle kuin keskusteluille. Lisäksi yliopistot järjestävät alueellisia tilaisuuksia omille kouluttajilleen ja koulutuspaikoilleen. Kouluttajalääkärit osallistuvat aktiivisesti myös muihin virtuaaliyliopiston koulutuksiin ja muihin tapahtumiin. Ks. myös liite 5. Vuonna 2022 kouluttajakoulutusta jatkettiin toimintasuunnitelman mukaisesti. Kouluttajille järjestettiin verkossa Kouluttajan startti -kurssia ympärivuotisesti. Keväällä 2022 järjestettiin Kehity kouluttajana –koulutus. Lisäksi kevään ja syksyn aikana järjestettiin yhteensä neljä (4) Kouluttajalääkärien pedagogista iltapäivää vaihtuvin teemoin. Valtakunnallinen Lukuvuoden avajaiset -seminaari pidettiin syyskuussa. Kouluttajakoulutusta suunniteltiin ja toteutettiin viiden yliopiston yhteistyössä. Yliopistoilla oli lisäksi omia alueellisia tilaisuuksia. Vuoden 2022 kouluttajakoulutustilaisuudet toteutettiin valtakunnallisina etätileilaisuuksina.

Kouluttajaoikeuksia ylläpitäviä ja kouluttajataitoja kehittäviä koulutuksia olivat myös erikoislääkärikoulutuksen valtakunnallinen seminaari, starttiseminaarit, ns. aluekoulutukset ja muut yliopistojen erikseen hyväksymät vähintään kolmen tunnin kestoiset pedagogiset koulutustapahtumat. Virtuaaliyliopistossa (DigiCampus) oleva Opettajainhuone toimi pedagogisten koulutusten kokoavana foorumina. Kouluttajalääkäreiden omatoimista ohjausosaamisen kehittämistä on tuettu kouluttajan opaan Kysy, kuuntele, kannusta ja kehity (2016) avulla. Opasta käytetään myös kouluttajakoulutusten materiaalina. Kouluttajakoulutuksen kehittämislinjat noudattavat erikoislääkärikoulutus uudistusta ketterästi sen eri vaiheiden mukaisesti.

Kouluttajalääkäriin startti

Järjestävä yliopisto: kaikki yliopistot.

Ajankohta: avoin

Uuden kouluttajan on suoritettava tämä kurssi kuuden (6) kuukauden kuluessa kouluttajaoikeuksien myöntämisestä. Vanhoilla kouluttajilla kurssin suorittaminen hyväksytään heiltä vuosittain vaadittavaksi pedagogiseksi koulutukseksi. Kouluttajalääkäriin startti -kurssin suorittamalla uusi kouluttaja hankkii hyvät valmiudet ohjaamisen aloittamiseksi. Kouluttajalääkäriin starttikurssin sisällön muodostavat ne perusasiat, jotka kouluttajalääkäriin tulee tuntea ja osata aloittaessaan erikoistujan ohjaamisen. Pääpaino on ohjaustyön käytännön järjestelyissä. Kurssi yhtenäistää ja tasalaatuistaa aloittavien kouluttajalääkäreiden koulutuksen koko maassa. Kurssin suorittamisesta hyötyvät myös koulutusta jo aikaisemmin tehneet kouluttajat. Vuonna 2022 kurssin suoritti yhteensä 18 kouluttajalääkäriä. Kursilla on ollut mukana yhteensä 31 kouluttajaa (27.1.2023 mennessä).

Kehity kouluttajana (Kouluttajalääkäriin jatkokurssi)

Järjestävä yliopisto: kaikki yliopistot

Ajankohta: 30.3., 27.3., 1.6.2022

Koulutus syventää kouluttajalääkärien pedagogista osaamista. Koulutus toteutettiin etäjärjestelyin valtakunnallisessa yhteistyössä ja se sisälsi kolme verkossa toteutettua koulutusiltapäivää sekä

itsenäisiä tehtäviä. Koulutukseen osallistui kouluttajia kaikkien yliopistojen alueelta. Vuonna 2022 kurssille osallistui 18 kouluttajalääkäreä.

Kouluttajalääkärin pedagogiset iltapäivät

Järjestävä yliopisto: Helsingin yliopisto (yhteistyössä muiden yliopistojen kanssa)

Ajankohdat ja teemat: (iltapäiväkoulutukset n. klo 12-15)

- 2.2.2022 Kouluttajalääkärin tehtävät ja ohjausmotivaatio. Tilaisuuteen osallistui 30 kouluttajalääkäreä
- 3.5.2022 Erikoislääkärikoulutuksen ajankohtaiset asiat ja reflektio osaamisen kehittymisen arvioinnissa. Tilaisuuteen osallistui yhteensä 54 kouluttajalääkäreä.
- 20.10.2022 Koulutuksen laatu koulutuslääkäriprojektissa ja terveisiä AMEE:sta. Osallistujina tilaisuudessa oli 30 kouluttajalääkäreä
- 14.12.2022 Yhteisöllinen ohjaus. Iltapäivään osallistui 36 kouluttajalääkäreä.

Lukuvuoden avajaiset

Vastuuyliopisto: HY + OY

Ajankohta: 14.9.2022 klo 12-15

Lukuvuoden avajaisten teemana vuonna 2022 oli Erikoislääkärikoulutuksen uudet tuulet. Esillä olivat ELSA ja Erikoistujan opas, Itä-Suomen yliopiston ohjausosaamista koskeva hanke sekä tulevan lukuvuoden kouluttajakoulutukset. Osallistujia tilaisuudessa oli yhteensä 74.

Opettajainhuone

Vastuuyliopisto: Itä-Suomen yliopisto.

Virtuaaliyliopistossa oleva Opettajainhuone toimii erityisesti pedagogisten koulutusten, keskinäisen yhteydenpidon ja tiedotuksen foorumina. Sinne on koottu materiaalit koulutuksista vuoden aikana. Vastuuyliopistona toimii Itä-Suomen yliopisto. Opettajainhuone on tieto- ja viestintäalue yliopistojen kanssa kouluttajasopimuksen tehneille kouluttajalääkäreille. Aluetta ylläpidetään jatkuvasti, mm. kouluttajakoulutustapahtumien materiaaleja lisäämällä.

4.2. Valtakunnalliset seminaarit

Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen valtakunnallinen seminaari toteutettiin vuosittain kiertävän vuoron mukaisesti Kuopiossa, jossa Itä-Suomen yliopisto järjesti seminaarin teemoilla Tutkimukseen perustuva työterveyshuolto ja Kulttuurista hyvinvointia 7.-8.6. Seminaari sai paljon osallistujia ja kiittävää palautetta sekä ohjelmastaan, toteutuksestaan, että uudesta ajankohdastaan. Myös Työterveyslääkäri-lehti kirjoitti seminaarista referaatin.

4.3. Ohjatut koulutukset

Ks. taulukko 5 liitteenä lopussa.

4.4. Itseopiskelu

Ks. taulukko 6 liitteenä lopussa.

4.5. Kouluttajakoulutus

Ks. taulukko 7 liitteenä lopussa.

5. HELSINGIN YLIOPISTO

Helsingin yliopistossa on kirjoilla 300 työterveyshuoltoon erikoistuvaa lääkäriä ja sopimuskoulutuspaikkoja on 98 ja aktiivisia kouluttajia on 122.

5.1. Aluekohtainen koulutus

Jatkostarttiseminaari

Ajankohta: 3.10.2022

Jatkostarttiseminaarin tavoitteena on tukea erikoistumisen etenemistä ja yhdessä reflektoida toteutunutta koulutusta suhteessa tavoitteisiin. Seminaariin osallistui neljä erikoistuvaa lääkäriä.

Starttiseminaari erikoistumisensa aloittaville

Ajankohta: 17.1.2022 ja 13.6.2022

Starttiseminaarit järjestettiin Helsingin yliopistossa suunnitelman mukaisesti kaksi kertaa uusille erikoistujille ja heidän kouluttajalääkäreilleen. Seminaareissa uudet erikoistujat tutustuvat erikoistumiskoulutuksen rakenteeseen ja oppimistavoitteisiin ja aloittavat oman erikoistumissuunnitelmansa laatimisen. Kevään seminaarissa oli yhteensä 14 osallistujaa, joista neljä oli kouluttajalääkäreitä. Kesän seminaarissa osallistujia oli yhteensä 14, kolme näistä kouluttajia.

Työterveyshuollon erikoistumissuunnitelma -kurssi (tth-es)

Ajankohta: Keväällä ja syksyllä.

Toteutuma vs suunnitelma: Kurssi järjestettiin suunnitellusti kerran lukukaudessa ja se käynnistyi starttiseminaarin yhteydessä. Kurssilla erikoistuva lääkäri laatii verkossa suoritettavien osatehtävien avulla ohjatusti henkilökohtaisen opintosuunnitelman oman erikoistumisen tueksi. Kevään ja syksyn kurssilla oli mukana yhteensä 20 erikoistujaa.

Bedömning av arbetets hälso- och arbetsförmågeeffekt – praktiska tips och tillämpningar

Ajankohta: 25.10.2022

I denna kurs förstärkte vi de kunskaper, tankesätt och färdigheter som krävs för att kunna bedöma hälso- och arbetsförmågeeffekt av olika exponerings- och belastningsfaktorer som finns i arbetet. Kursen ordnades i samarbete av Helsingfors universitet och Arbetshälsoinstitutet. Kursen innehöll föruppgifter samt en webinariedag och gav sex studietimmar. Kursen hade 19 deltagare.

Työterveyden tutkijataitokoulutus

Ajankohdat: 8.2, 10.3, 4.5, 15.9 sekä 24.11.22

Tutkijataitokoulutuksessa oli 2022 viisi kolmen tunnin tapaamiskertaa, joiden aikana kuultiin erilaisia asiantuntija-alustuksia tutkimukseen liittyvistä teoreettisista aiheista sekä käynnissä olevista

tutkimushankkeista. Tapaamisten aikana on mahdollisuus halutessaan myös saada ohjausta ja neuvontaa oman tutkimuskysymysten kanssa. Yksi tapaamiskerta antaa 1,5 tuntia. Verkoston tapaamiin osallistui yhteensä 69 henkilöä. Verkostomme postituslistalla on 70 jäsentä.

6. ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO

Itä-Suomen yliopistossa oli vuoden 2022 lopussa kirjoilla (opinto-oikeus) yhteensä 107 työterveyshuoltoon erikoistuvaa lääkäriä, joista seitsemän aloitti erikoistumisensa vuoden 2022 aikana. Vuoden aikana valmistui yhteensä neljä uutta erikoislääkäriä (tavoite: 5 erl/v).

Työterveyshuollon sopimuskoulutuspaikkoja oli vuoden lopussa yhteensä 31, joista osalla on useita-kin toimipisteitä. Koulutuspaikoissa toimi yhteensä 38 yliopiston hyväksymää kouluttajalääkäriä.

6.1. Projektit ja hankkeet

Erikoislääkärikoulutuksen seuranta- ja arviointijärjestelmä ELSA otettiin meillä käyttöön elokuussa 2022. Tiedotimme ja koulutimme sen käyttöönottoa sekä alueellisesti, että osaltamme myös valtakunnallisesti mm. Valtakunnallisessa seminaarissa.

Osallistuimme MYÖTE-hankkeeseen (Mielenterveyttä ja työkykyä mielenterveysosaamista kehittämällä ja alueellista yhteistyötä tekemällä) yhdessä Työterveyslaitoksen, HY:n ja Mieli ry:n kanssa (ESR-hanke vuosille 2021-23). Tässä hankkeessa UEF:n rooli on hankkeen vaikutusten arviointi ja tämä toiminta painottuu vuosille 2022-2023.

Saimme loppuvuodesta 2021 TSR:lta rahoituksen Ohjausosaamisen kehittäminen -hankkeelle. Hanketta esiteltiin kaikissa järjestämässämme seminaareissa. Järjestimme esimerkiksi työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen valtakunnallisen seminaarin yhteydessä ohjausosaamisen työpajan, johon osallistui 32 kouluttajalääkäriä ja erikoistujaa.

Tiedotimme alueellisesti KYS-ajopolista, joka mahdollistaa myös erikoistuvien liikennelääketieteen korkeatasoisen koulutuksen.

Toimintasuunnitelmassa mainittu erikoislääkärikoulutukseen kuuluva johtamiskoulutuksen kehittäminen siirtyi opintohallinnon tehtäväksi.

6.2. Aluekohtainen koulutus

Starttiseminaarit ja Työterveyshuollon erikoistumissuunnitelmakurssit (Tth-Es)

Järjestimme uusille erikoistujille pakollisen starttiseminaarin suunnitelman mukaisesti tammikuussa ja kesäkuussa. Toteutimme startit kaksiosaisina: aloitusosa lähitapaamisena ja jälkimmäinen osa verkossa, toteutusmuoto sai selvää kiitosta. Tth-Es -kurssit alkoivat molemmilla kerroilla suoraan starttiseminaarista.

Aluekoulutukset Joensuu, Jyväskylä, Kuopio ja Mikkeli

Erikoistujille ja kouluttajille suunnatut aluekoulutukset järjestettiin noin kolmen tunnin mittaisina koulutuksina elo-lokakuun aikana. Koulutukset toteutuivat etä- ja lähitapaamisina. Ohjelman toteutustapa oli vuorovaikutteinen ja sisältö oli kaikissa tapaamisissa sama painottuen jatkuvan oppimisen teemaan: Lääkäreiden jatkokoulutuksista, Ajankohtaista erikoislääkärikoulutuksesta, arvioinnista ja tutkimuksesta sekä Ammattitautien ilmoittamiskäytännöistä. Lisäksi käsiteltiin potilastapausesimerkkejä ajoterveysteen ja ammatilliseen kuntoutukseen liittyen. Koulutuksista sai kolme teorian tuntia erikoistumiskoulutukseen - vastaavasti kouluttajille koulutus hyväksyttiin kouluttajaoikeuksia ylläpitäväksi koulutukseksi. Aluekoulutuksiin osallistui yhteensä 15 erikoistujaa ja 14 kouluttajalääkäriä.

Kumppanuuskoulutukset

Työterveyshuollon, yleislääketieteen ja geriatrian yksikköjen suunnittelemat kolme em. alojen erikoistujille sopivaa seminaaria toteutuivat suunnitellusti. Lokakuun seminaari oli työterveyshuoltoyksikön järjestämä, jonka teemana oli Lääkäri ja työn kehittäminen. Osallistujia oli yhteensä 73.

6.3. Muu toiminta

Muu koulutusyhteistyö ja tiedotus

Osallistuimme säännöllisesti ja kannustinme erikoistujiaakin mukaan sekä Itä-Suomen työterveyslääkärit ry:n, että Suomen Työterveyslääkäriyhdistyksen toimintaan. Lisäksi teimme yhteistyötä muidenkin alan ammatillista jatkokoulutusta tarjoavien tahojen kanssa, kuten Itä-Suomen lääketiedepahtuma, yliopiston muut laitokset ja yksiköt, KYS ja Työterveyslaitos.

Pidimme yhteyttä ja tiedotimme toiminnastamme virtuaaliyliopiston, aluekoulutusten, kouluttajat ja erikoistujat -sähköpostilistojen sekä Tuulahdus yliopistolta -ajankohtaiskirjeemme avulla.

Tutkimus

Ohjausosaaminen-hankkeen alkukysely ja työpaja toteutettiin maaliskesäkuussa ja aineiston analysointi on käynnissä. Niistä raportoidaan tulokset alan tieteellisissä julkaisuissa.

Yhteistyössä Oulun yliopiston kanssa tehtiin kirjallisuuskatsausta tarkastellen sitä, ovatko EPAt suunniteltu avoterveydenhuoltoon.

Edistinme aktiivisesti työterveyslääkäreiden tutkijataitoja ja kannustinme tutkimuksen tekemiseen, mm. Väitöskirjapaini-vertaisryhmän kokoontumisten avulla. Tuotimme tutkimusten kriittistä arviointikykyä kehittävää koulutusta erikoistuville mm. epidemiologiasta.

Kursseista ja oppimateriaalituotannosta

Järjestimme kiertävän vuoron mukaisesti Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen valtakunnallisen seminaarin teemoilla Näyttöön perustuva työterveyshuolto ja Kulttuurista hyvinvointia 7.-8.6. Seminaari sai paljon kiittävää palautetta sekä ohjelmastaan, toteutuksestaan, että uudesta ajankohdastaan.

Lisäksi toimimme vastuujärjestäjänä yhden ohjatun kurssin, opettajainhuoneen sekä 12 itseopiskelukurssin ja seitsemän alueellisen koulutuksen osalta. Suunnitelluista koulutuksista toteutuivat kaikki vuodelle 2023 siirtyviä ergonomiakursseja lukuun ottamatta. Noin puolelle kursseistamme teimme merkittävän päivityksen.

7. OULUN YLIOPISTO

Oulun yliopistossa oli kirjoilla joulukuun 2022 tilanteen mukaan tiedekunnan listoilla lähes 150 ja oppialan listoilla 132 erikoistuvaa lääkäriä 58 kouluttajalääkäriin tuella. Koulutuspaikkasopimuksia Oulun yliopiston kanssa oli solmittu työterveyshuoltojaksolle koulutuksen toiminnallisten kokonaisuuksien mukaisesti 15 ja ne kattoivat 65 koulutustyöterveysasemaa puolen Suomen alueella. Työkyvyn arviointi- ja kuntoutusjakson koulutuspaikkasopimuksia oli 4 kattaen 7 kuntoutuksen koulutuspaikkaa. Vuoden 2022 aikana verkostoa tiedotettiin ahkerasti oman sähköpostilistan välityksellä ja alueellisissa tilaisuuksissa.

Vuoden 2022 aikana toteutimme päivitettyjä koulutuksia virtuaaliyliopistossa toimintasuunnitelmapalaverien järjestämisestä, työllistymiskyvyn tukemisesta, yritysjohtamisen osaamisesta sekä yhteistyössä Helsingin yliopiston kanssa uni- ja viireysasioista työterveyslääkäreille. Järjestämiimme ohjattuihin koulutuksiin osallistujia oli kaikista yliopistoista yhteensä noin 80. Koulutustarjontaa oli yhteensä 60 teoriakoulutuksen tunnin verran neljästä ohjattusta kurssista. Itseopiskelumateriaaleissa tarjolla oli kurssi Terveysalan työterveyshuolto. Vuoden 2022 aikana on valmistunut ELSAn käyttöön suunnattu itseopiskelukurssi (ELSA käyttöön!), joka valmisteltiin osana TTH-Loki -projektia. Vuoden 2022 aikana valmisteltiin vuonna 2023 opiskeltavaksi tulevaa kaivosalan itseopiskelukurssia. Uudeksi koulutukseksi suunnitellun Miten tuen työntekijöiden työkykyä erilaisissa yrityksissä -kurssia pohjustettiin, mutta rakentaminen siirtyi seuraavalle vuodelle.

Toimimme vuonna 2022 vastuullisissa rooleissa yhteisessä valtakunnallisessa verkostossa, erityisesti kouluttajakoulutuksen ja virtuaaliyliopiston työryhmissä. Professori Leena Ala-Mursula toimi kouluttajakoulutuksen vastuuprofessorina. Lisäksi hän toimi työterveyshuollon erikoisalain edustajana STM:n erikoislääkärikoulutuksen koordinaatiojaoistossa ja sen alatyöryhmissä.

7.1. Projektit ja hankkeet

Vuonna 2022 jatkoimme yhteistyötä osana valtakunnallista ELSA -palvelun suunnittelua ja toteutusta. Oulun yliopiston työterveyshuollon oppiala pilotoi ELSA palvelua keväällä yhtenä kahdeksasta Oulun yliopiston pilottialasta. Palvelu saatiin käyttöön porrastetusti kevään-syksyn aikana ja käyttöönoton tueksi valmisteltiin Oulun verkkopedagogin koordinoimana ja osana TTH-E-Loki/ELSA -projektia itseopiskelumateriaalia mm. ohjevideoita sekä tiedotettiin muutoksesta lokikirjasta ELSAn käyttöön useissa erikoisalain tilaisuuksissa alueilla ja valtakunnallisesti mm. laajennetussa koordinaatioryhmässä sekä virtuaaliyliopiston foorumeissa. Rakensimme pohjaversioon uudesta väistyvän lokikirjan ohjeistuksia paikkaavasta Erikoistujan oppaasta verkostossa hyväksyttäväksi. Tuotimme siirtymävaihetta tukemaan myös monia erilaisia diamateriaaleja hyödynnettäväksi mm. yliopistojen starttiseminaareissa. ELSA käyttöönottoon annettiin myös henkilökohtaista ja ryhmäohjausta kaikkien yliopistojen erikoistujille ja kouluttajille viikoittaisissa ELSA-tapaamisissa ja erikseen sopien tai sähköpostitse.

Osallistuimme aktiivisesti työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen osaamisperustaisuuden kehittämiseen, sekä sitä tukevaan tiedottamiseen, arvioinnin työkalujen kehittämiseen ja kouluttajakoulutuksen järjestämiseen. Osallistuimme sekä paikallisesti että valtakunnallisesti myös muiden erikoisalojen kanssa käytyyn keskusteluun erikoislääkärikoulutuksen osaamisperustaisuuden kehittämiseksi.

Lisäksi osallistuimme useisiin erikoislääkärikoulutusta tukeviin ulkopuolisiin työterveyshuollon kehittämishankkeisiin eri tavoin (TYÖOTE, TYKYTUO, KUURA). Osallistuimme myös alueellisten ammatillisen täydennyskoulutuksen tavoitteita palvelevien verkostojen toimintaan, kuten Pohjolan Lääkäripäivien ohjelmatyöhön sekä Pohjois-Suomen Työterveyslääkärit ry:n toimintaan.

7.2. Aluekohtainen koulutus

Starttiseminaari erikoistumisensa aloittaville

Starttiseminaarit järjestettiin 20.1. ja 13.6., joissa osallistujia oli yhteensä 18. Kaikille uusille erikoistujille pakollisen starttiseminaarin sisältönä oli antaa tukea erikoislääkäriin ajattelutavan ja identiteetin rakentamiseen, antaa tietoa ammatin historiasta ja tulevaisuudesta, tarjota käytännön tietoa opinnoista ja omien opintojen suuntaamista sekä tukea verkostoitumista.

7.3. Muu toiminta

Työterveyshuollon erikoistumissuunnitelma-kurssi (tth-es)

Osallistuimme aktiivisesti starttiseminaarista käynnistyvän erikoissuunnitelmaa koskevan verkkokurssin toteuttamiseen. Erikoistumissuunnitelma -verkkokurssin suorituksia kertyi Oulun yliopiston erikoistuvilta vuoden 2022 aikana 11.

Koulutuspaikkayhteistyö ja aluetapaamiset

Tapasimme erikoistuvia, kouluttajalääkäreitä sekä koulutuspaikkojen edustajia Oulun yliopiston koulutusalueen eri alueilla perinteiseen tapaan seuraavasti: Kajaani 4.5., Rovaniemi 12.5., Kokkola 9.11., Oulu 1.12. Oulun aluetapaamisen yhteydessä juhlistettiin vuoden aikana eri puolilla Pohjois-Suomea valmistuneita uusia erikoislääkäreitä. Tavoitimme aluetapaamisilla 42 aktiivista kouluttajaa ja erikoistujaa. Ajankohtaisten erikoislääkärikoulutuksen teemojen ohella esittelimme aluetapaamisessa opialalla tehtävää tutkimusta ja tutkimustyön mahdollisuuksia.

Työlääketieteen seminaari

Osallistumme PoSTLY ry:n verkostossa työterveyslääkäreille suunnattujen työlääketieteen kuukausikatsausten järjestämiseen huhtikuun vuorolla. Työlääketieteen seminaari järjestettiin 7.4.2022. Teema oli tieteen tekemisen perusteet työterveyslääkäriin näkökulmasta. Samalla esittelimme opialalla tehtävää tutkimusta sidosryhmille. Osallistujia oli 12 monipuolisesti Oulun seudun työterveyden yksiköistä.

Muu alueellinen yhteistyö

Leena Ala-Mursula kuului erikoislääkärikoulutuksen alueelliseen neuvottelukuntaan Oulun yliopistossa. Hän toimi myös Oulun yliopiston edustajana Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin hallituksessa.

8. TAMPEREEN YLIOPISTO

Vuoden 2022 lopussa Tampereen yliopistossa oli kirjoilla 196 työterveyshuoltoon erikoistuvaa lääkäriä ja vuoden aikana valmistui 17 työterveyshuollon erikoislääkäriä. Yliopiston hyväksymiä kouluttajalääkäreitä on 35. Työterveyshuollon koulutuspaikkasopimuksia on 24, joista osassa voi olla useita toimipisteitä, ja työkyvyn arviointi- ja kuntoutusjakson koulutuspaikkasopimuksia on 4.

Tampereen yliopiston työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen ryhmässä koulutusta suunnitteli ja toteutti professori, kolme osa-aikaista kliinistä opettajaa, virtuaaliyliopiston rahoituksella neljä kliinistä opettajaa /yliopisto-opettajaa eri pituisissa osa-aikaisissa työsuhteissa. Yliopiston tarjoama koulutus muodostui neljästä lukukauden mittaisesta ohjatusta kurssista ja 18 itseopiskelukurssista. Uusia kursseja rakennettiin kaksi: Rakennusalan työterveyshuolto ja Tule- ja MT-sairaudet työterveyshuollon näkökulmasta.

8.1. Aluekohtainen koulutus

Starttiseminaari erikoistumisensa aloittaville

Ajankohta: Starttiseminaarit järjestettiin 9.1.2022 ja 16.6.2022.

Suunnitelma: Starttiseminaari järjestetään kevätlukukaudella ja syyslukukaudella, ja ne on tarkoitettu sekä erikoistuville lääkäreille että kouluttajille. Seminaarin tavoitteena on tutustua työterveyshuollon erikoislääkäritutkinnon rakenteeseen ja sisältöön, henkilökohtaisen opintosuunnitelman tekoon, koulutustarjontaan ja työterveyshuollon virtuaaliyliopistoon.

Toteutuma: Starttiseminaareihin osallistui yhteensä 16 erikoistujaa ja 2 kouluttajaa.

Työterveyshuollon erikoistumissuunnitelma-kurssi (tth-es)

Ajankohta: Keväällä ja syksyllä

Suunnitelma: Verkkokurssilla erikoistuja tekee henkilökohtaisen erikoistumissuunnitelman. Kurssin aikana pohditaan tehtävien kautta omaa osaamista ja oppimista sekä pohditaan, miten omaa osaamista lähdetään syventämään. Suunnittelua ohjaavat erikoislääkärikoulutuksen opinto-opas ja lokikirja.

Toteutuma: Kevään ja syksyn kurssilla oli mukana yhteensä 16 erikoistujaa.

9. TURUN YLIOPISTO

Vuoden 2022 lopussa Turun yliopistossa oli kirjoilla 131 työterveyshuoltoon erikoistuvaa lääkäriä ja vuoden aikana valmistui 4 työterveyshuollon erikoislääkäriä. Yliopiston hyväksymiä koulutuspaikkoja oli 37, joilla osalla on useita toimipisteitä. Yliopiston hyväksymissä koulutuspaikoissa kouluttajalääkäreitä oli yhteensä 42.

Turun yliopiston työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen ryhmässä koulutusta suunnitteli ja toteutti professori Tuula Putus, osa-aikainen opetuskoordinaattori Liisa Vilen (50 %) ja kaksi osa-aikaista kliinistä opettajaa (Juha Liira 60 % ja Jouki Ratilainen 40 % työajoilla). Yliopiston tarjoama erikoistumiskoulutus muodostui kolmesta ohjatusta kurssista ja kahdesta itseopiskelukurssista sekä seminaareista.

9.1. Aluekohtainen koulutus

Starttiseminaarit: 20.1. ja 16.6.22

Suunnitelma: Starttiseminaarissa uudet koulutettavat lääkärit saavat käsityksen koulutuksen rakenteesta ja tutustuvat yliopiston ja virtuaaliyliopiston opetustarjontaan. Toteutuma: Tammikuussa osallistui 10 erikoistujaa ja kesäkuussa osallistui 7. Osallistujat olivat saaneet määräaikaisen oikeuden 6 kk koejaksoon uuden erikoislääkärikoulutuksen ohjelman mukaisesti.

TTH-es kurssi (Digicampus/ virtuaaliyliopisto)

Suunnitelma: Starttiseminaarista alkavalla verkkokurssilla erikoistuja tekee henkilökohtaisen erikoistumissuunnitelman ja suorittaa työterveyshuolto tutuksi kurssin. Toteutuma: Kurssi on uusille erikoistujille pakollinen ja kaikki erikoistujat osallistuivat kurssiin.

Vuoden aikana järjestettiin erikoiskoitumiskoulutuksena verkkokurssien lähipäivien lisäksi 8 viikkoseminaaria, joihin voi osallistua sekä lähi- että etäyhteydellä. Viikkoseminaarien osallistujamäärä vaihteli 9–18, keskimäärin 13. Viikkoseminaareihin aiheena olivat työterveyshuolto (6 seminaarikertaa), ammattitautitapaukset (1 kerta) ja ajankohtaisaiheet (1 kerta).

Vera Hjelt -seminaarit 19.5.21 ja 15.12.22

Vera Hjelt -seminaari järjestettiin sekä kevät- että syyskauden päätteeksi. Seminaareihin osallistui 29–39 henkilöä. Molemmissa seminaareissa esiintyi tutkijoita ja asiantuntijoita. Seminaarissa juhlittiin valmistuneita erikoislääkäreitä. Lukukauden aikana valmistuneet erikoislääkärit pitivät esityksen valitsemastaan aiheesta seminaarissa. Vuonna 2022 valmistui 4 työterveyshuollon erikoislääkäriä.

9.2. Muu toiminta

Työterveyshuolto osallistui Turun yliopiston koulutusvastuulääkäritoimintaan (vastuulääkäri Juha Liira). Molemmat kliiniset opettajat osallistuivat lääketieteellisen koulutuksen kansainväliseen kongressiin (AMEE 2022) yliopistollisen koulutuksen kehittämiseen liittyen.

10. TYÖTERVEYSHUOLLON VIRTUAALIYLIOPISTO

Työterveyshuollon virtuaaliyliopisto (TTHVYO) tarjosi ympäristön, jossa yliopistot voivat tarjota koulutusta ja tietoa työterveyshuoltoon erikoistuville lääkäreille ja heidän kouluttajalääkäreilleen. TTHVYO tarjosi kaikille myös mahdollisuuden verkostoitua ja kehittää koulutusta.

Työterveyshuollon virtuaaliyliopiston toiminnan koordinaatiosta vastasi Helsingin yliopisto, jonka edustajana koordinaatioryhmässä toimi prof. Kari Reijula. STM rahoitti virtuaaliyliopiston toimintaa rahoituslaissa määritellyin edellytyksin. Toimintaa koordinoi verkkopedagogiikan asiantuntija Lena Selänne. Yhteistyötä tehtiin yliopistojen tiimien kanssa.

Virtuaaliyliopiston koulutuksiin, tutkimukseen sekä kehittämiseen liittyviä asioita käsiteltiin virtuaaliyliopiston työryhmässä. Työryhmään kuuluivat verkkopedagogit L. Selänne (HY, pj. ja siht.), M. Rytönen (UEF), H. Koivisto (OY), H. Parviainen (TAU) ja L. Vilén (TY), kliiniset opettajat H. Furu (HY), S. Seppänen (OY) ja H. Lindblom (HY, huhtikuuhun asti) sekä koordinaattori M. Malin (HY). Työryhmä kokoontui 11 kertaa verkkokokouksissa.

Vuoden keskeisimmät puheenaiheet ja toiminta

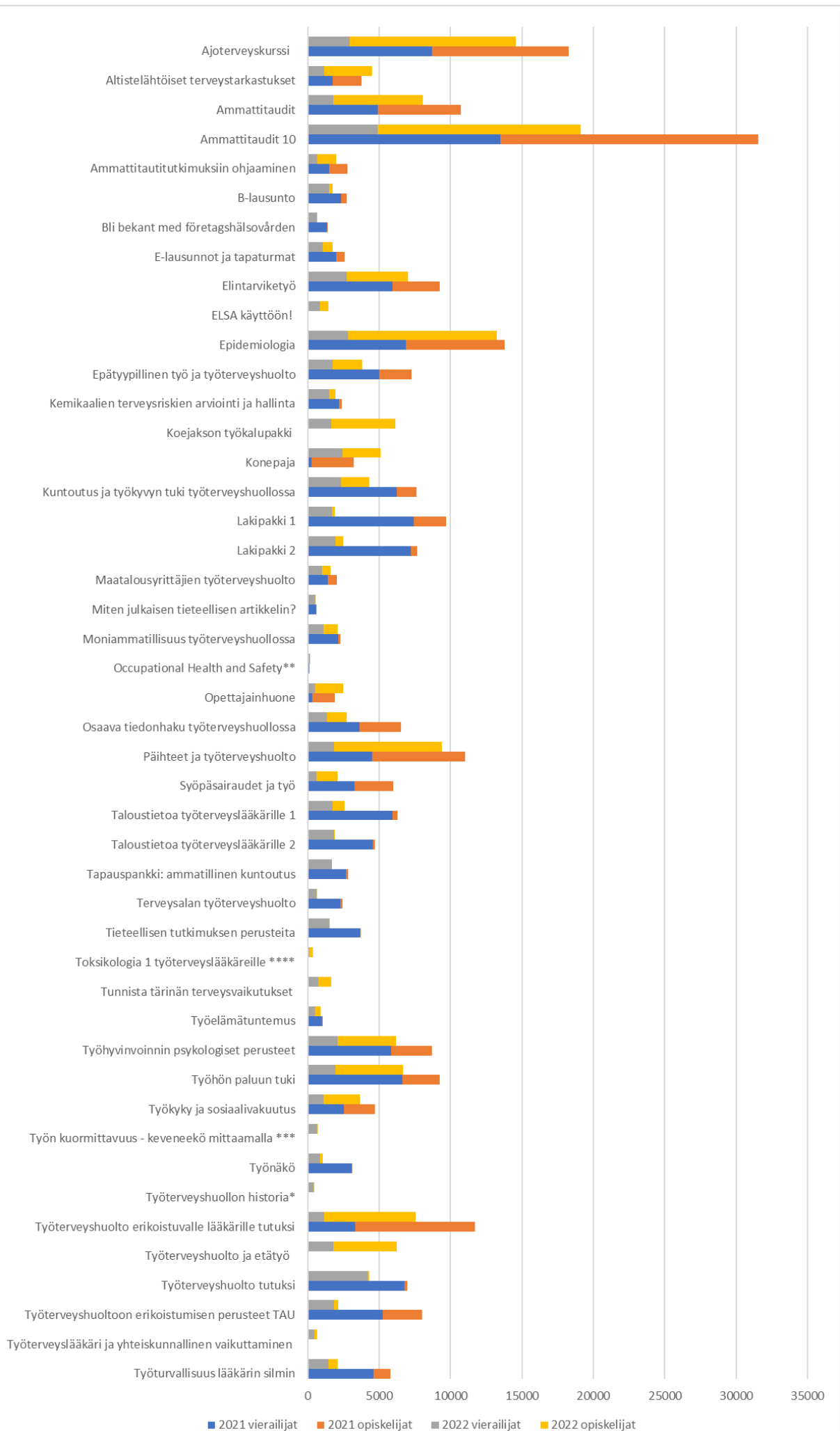
Virtuaaliyliopiston työryhmän kokouksissa puhuttivat varsinkin uusi oppimisympäristö DigiCampus, saavutettavuus, ELSA, EPAt ja kurssitarjonta. Kaikkiin näihin liittyen kohdistettiin toimenpiteitä, tiedotusta, tehtiin materiaaleja ja järjestettiin työpajoja. Aloitimme suunnittelemaan virtuaaliyliopiston 20 v. juhluvuotta, jota vietetään seuraavana vuonna.

Monipuolinen kurssitarjonta

Työterveyshuollon virtuaaliyliopiston tarjosi laajan valikoiman kursseja työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen keskeisimmistä aihealueista. Kurssikohtaiset tiedot löytyvät tämän toimintakertomuksen liitetaulukoista. Kurssialueet sijaitsevat valtakunnallisella DigiCampuksella, jonka oppimisympäristönä toimii Moodle.

Koulutustarjonnassa oli 67 kurssinimikettä, joista itseopiskeluun tarkoitettuja kursseja oli 45 kpl. Kurssit tarjosivat yhteensä 382 teoriakoulutuksen tuntia, joista itseopiskelukursseista oli 144 tuntia. Erikoistujat tarvitsevat koulutukseensa 200 teoriakoulutuksen tuntia, joista 60 tuntia pitää olla virtuaaliyliopiston eli yliopistojen tarjoamaa koulutusta.

Todistuksia itseopiskelukurssien suorittamisesta oli otettu yhteensä 415 kertaa. Vastaava määrä vuonna 2021 oli 313. Suosituimmat kurssit olivat Moodlesta saatavien käyntimäärien mukaan Ammatitaudit 10, Ajoterveyskurssi, Epidemiologia, Päihheet ja työterveyshuolto sekä Ammattitaudit (kuvio 1 ja liitetaulukko 2). Käyntimääräksi lasketaan kurssialueen etusivulla käynti eli siihen vaikuttaa myös kurssialueen rakenne: paljon kurssimateriaaleja = paljon etusivulla käyntejä.

Kuvio 1. Opiskelijoiden ja vierailijoiden käynnit itseopiskelukursseilla vuonna 2021 ja 2022.
* auki 9 kk v. 2021, ** auki 2 kk v. 2021, *** avattu 03/2022, ****avattu 10/2022

Virtuaaliyliopiston koulutusten luomiseen ja päivittämiseen käytetään vuosittain merkittävästi opettajien ja verkkopedagogien työaika. Periaatteena on, että itseopiskelukurssit päivitetään vähintään kahden vuoden välein, jotta voimme tarjota ajantasaista tietoa ja opetussisältöä erikoistujille ja kouluttajille. Koulutuksista saatuja palautteita seurattiin aktiivisesti ja niitä hyödynnettiin koulutusten suunnittelussa.

Ahkeraa tiedottamista

Työterveyshuollon virtuaaliyliopisto tiedotti toiminnastaan aktiivisesti verkkosivuilla, sosiaalisessa mediassa, erikoistujien ja kouluttajalääkärien sähköpostilistoilla sekä koulutuksissa. Työterveyslääkärilehdessä oli mainoksia koulutusyhteys henkilöiden yhteystiedoista ja valtakunnallisesta seminaarista.

Verkkosivuilla (tthvyo.fi) tarjottiin tietoa valtakunnallisesta työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksesta. Sivusto on tehty Wordpress-ohjelmalla ja se sijaitsee SceneGroup:n palvelimella. Sivustolle kirjoitettiin neljä blogikirjoitusta työterveyshuollon ajankohtaisista teemoista. Valtakunnallisella seminaarilla oli oma sivustonsa (valtakunnallinenseminaari.tthvyo.fi).

Suosituimmat verkkosivut etusivun jälkeen olivat:

- lokikirja
- erikoistumaan
- opinto-opas
- osaamisperustaisuus
- koulutuspaikaksi
- kouluttajaksi
- koulutuksen rakenne
- valmistuminen
- arviointi
- koulutukset
- koulutuskustannusten korvaus
- yhteystiedot

Pöhinää sosiaalisessa mediassa

TTHVYO:n Facebook-ryhmä toimi työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen valtakunnallisena yhteisöfoorumina. Vuoden päättyessä jäsenmäärä oli 482, joista 46 oli vuoden aikana liittyneitä uusia jäseniä. Aktiivisia toimijoita oli enimmillään noin 300 päivässä, keskimäärin noin 100. Facebook-ryhmässä julkaistiin 68 julkaisua, joihin saatiin 147 kommenttia ja 1551 reaktiota. Yliopiston edustajat

tiedottivat ryhmässä ajankohtaisista asioista kuten tulevista koulutuksista, valtakunnallisesta erikoislääkärikoulutuksen seminaarista, väitös- yms. tilaisuuksista ja muista ajankohtaisista asioista.

Virtuaaliyliopiston Twitter-tilillä oli 90 seuraajaa ja LinkedIn-ryhmässä oli 42 henkilöä.

[Koulutuksia elävöitettiin videoilla](#)

Virtuaaliyliopiston kursseille yms. tuotettiin mm. seuraavat videot:

- Miten valmistaudun toimintasuunnitelmapalaveriin?
  - o Kesti T: Osuvaa suunnittelua työkykyjohtamisen tueksi 12:20
  - o Kesti T: Tavoitteet toimintasuunnitelmassa 17:31
  - o Kesti T: Työkyvyn tilannekuva 24:11
  - o Kesti T: Kohti toimintasuunnitelmapalaveria! 9:48
  - o Seppänen S: Tavoitteiden asettaminen ja vaikuttavuuden arviointi työterveysyhteistyössä 19:29
  - o Seppänen S: Vaikuttavuuden indikaattorit 9:29
- ELSA käyttöön
  - o Koivisto H: ELSA työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksessa aloittavalle 9:48
  - o Koivisto H: Lokikirjasta ELSAan siirtyvälle erikoistujalle 13:09
  - o Koivisto H: Opastusta ELSAn käytön aloittamiseen TTH 27:14
  - o Koivisto H: ELSA ja kouluttajalääkäri 21:06
- Uni ja työ
  - o Lagerstedt R: Unettomuudesta kärsivät potilaat ovat tavallisia työterveyslääkärin vastaanotolla 59:40
  - o Seppänen S: Työterveyshuollon keinoja edistää hyvinvointia vuorotyössä 8:44
- Kouluttajalääkärin starttikurssi
  - o Pihlajamäki M & Toivonen A: Valmistuvien erikoistujien haastattelu 9:32
- Starttiseminaari ja erikoistumissuunnitelma
  - o Sauni R: Tervetuloa erikoistumaan työterveyshuoltoon 5:00

Videoiden tallentamiseen oli käytössä yhteinen Vimeo Pro - ja Youtube-kanavat. Tämän lisäksi videoita tallennettiin yliopistojen omille palvelimille. Vimeoissa olleita videoita oli katsottu vuoden aikana yhteensä 483 kertaa.

Jakelu:

STM Kimmo Tarvainen

Yliopistojen työterveyshuollon professorit ja henkilöstö: virtuaaliyliopisto

Yliopistojen dekaanit: Anne Remes HY, Pekka Hänninen TY, Seppo Parkkila TUNI, Jussi Pihlajamäki UEF,
Osmo Tervonen OY

Työterveyslaitos: Eva Helaskoski, Cherina Dolk, Marja Tuomainen

Työmarkkinajärjestöjen edustajat: EK, SAK, AKAVA, STTK

Kansaneläkelaitos

STLY

Liite 1

Taulukko 5. Ohjatut koulutukset 2022. Kaikki kursseille ilmoittautuneet, osallistuneet ja suorittaneet ovat osallistujia.

Koulutus	YO	TOSU	Toteuman aikataulu	Teoria-tunnit (t)	Osallistujia yhteensä	Muuta huomi- oitavaa
Aluekoulutukset	UEF	syksy	Syksy 2022	3 / kerta	29	
Asiakkuus työterveyshuol- lossa - tunne yrityksesi, ke- hitä yhteistyötä	TY	Syksy	29.9. -13.10.2022	15	7	
Ajan hermolla	HY	Kevät & syksy	8.4. & 16.11.	3 / kerta	kevät 45 syksy 37	
Bedömning av arbetets hälso- och arbetsförmågeef- fekt – praktiska tips och till- lämpningar	HYja TTL	Syksy	25.10.22	6	OY 1 HY 11 TY 7	
Eettisesti haastavat tilanteet työterveyslääkärin työssä	HY	Kevät- syksy	10.5.-6.10.	9	Työpajat 1: 13, 2:8 ja 3:5	
Epidemiologia	TAU	Syksy	29.8.9-11.12.2022	15	24	
Jatkostarttiseminaari	HY TY	-	3.10.2022 27.10.2022	-	4 7	
Mielen terveys ja hyvinvointi	HY	Syksy				Siirtyi 2023
Miten valmistaudun toimin- tasuunnitelmapalaveriin?	OY	syksy	29.8.-31.12.2022	15	30	
Neuvottelutaito ja työter- veisyhteistyö	TY	kevät	21.3.-1.4.2022	15	5	
Osaava tiedonhaku työter- veysshuollossa	HY	syksy	15.9.-15.11.	10	4	Osaava tiedonhaku työterveysshuollossa
Sisäilmaongelmien hallinnan uudet käytännöt työterveys- lääkäriin työssä	HY	syksy				Ei pidetty

Starttiseminaarit			HY 17.1. ja 13.6.22 UEF 19.1. ja 9.6. OY 20.1. ja 13.6. TAU 19.1. ja 16.6. TY (20.1. ja 16.6.)		28 11 7 18 17	
Taloustietoa työterveyslääkärille 1	TAU	Kevät	31.1-30.5.2022	15	24	
Terveystarkastukset ja -lausunnot työterveyshuollossa	HY	-	27.10.-27.11.	12	48	
Toksikologiaa työterveyslääkäreille	TY	Syksy	6.10.-10.11.2022	15	9	
Työkykyarviopyyntö	HY	syksy				Ei pidetty
Työllistymiskyvyn tukeminen	OY	kevät	21.3.-10.6. 2022	15	15	
Työterveyshuollon erikoistumis-suunnitelma -kurssi (tth-es)		Kevät ja syksy			HY 20 OY 11 UEF 9 TAU 18 TY 17	
Työterveyslääkärin lakipakki 1	TAU	Syksy	29.8-11.12.2022	15	30	
Työterveyslääkärin lakipakki 2	TAU	Kevät	31.1-30.5.2022	15	11	
Työterveysneuvottelu	UEF	Kevät	23.3.-15.5.2022	13	18	
Uni ja työ	OY&HY	Syksy-kevät	4.11.2021-20.2.2022	15	15	
Yritysjohtamisen osaamista työterveyslääkäreille	OY	Syksy	4.11.-20.12.2022	15	20	
Työterveyshuollon tutkijataitokoulutus	HY	Syksy-kevät	8.2, 10.3, 4.5, 15.9 sekä 24.11.22	1,5/ kerta	69	

Liite 2

Taulukko 6. Itseopiskelukurssit 2022

Itseopiskelukurssit 2022	YO	Viimeisin päivitys julkaisu tai valmistuminen	Teoria-tunnit (h)	Käyn-tejä:vierai-lijä-rooli	Käyntejä: opiskelija-rooli	Todistukset 2022 (kurseista, joissa teoria-tunteja)	Muuta huomioitavaa
				Yhteensä	Yhteensä	Yhteensä	
Ajoterveyskurssi	TY	2022	5	2922	11628	37	
Altistelähtöiset terveystarkastukset- Harjoitus tekee (rakennus)mestarin	HY	2021	6	1169	3348	30	
Ammattitaudit	TAU	2022	5	1782	6288	22	
Ammattitaudit 10	TAU	2022	5	4888	14240	20	
Ammattitautitutkimuksiin ohjaaminen / Remittering till yrkessjukdom-sundersökningar	HY	2021	5	670	1336	22	
Asiakkuus työterveyshuollossa 1	TY						Toteutus siirtyi
Asiakkuus työterveyshuollossa 2	TY						Toteutus siirtyi
B-lausunto: Opi tekemään hyvä B-lausunto	HY	Päivitys 2023	-	1495	232	-	
Bli bekant med företagshälsovården	HY	2022	-	659	0	-	
E-lausunnot ja tapaturmat	HY	2020	5	1052	700	4	
Elintarviketyö	TAU	2022	5	2730	4271	18	
ELSA käyttöön!	OY	2022	-	846	600	-	Osana TTH-Eloki/ELSA-projektia
Epidemiologia	TAU	2022	5	2808	10434	19	
Epätavallinen työ ja työterveyshuolto	TAU	2022	5	1742	2096	10	

Ergonomiakurssit 1-3	UEF	Siirtyvät vuodelle 2023					
Kemikaalien terveysturvien arviointi ja hallinta	HY	2021	-	1478	453	-	
Koejakson työkalupakki	TAU	2022	5	1605	4507	12	
Konepaja	TAU	2022	5	2462	2644	12	
Kuntoutus ja työkyvyn tuki työterveyshuollossa	HY	2020	8	2317	1975	4	
Lakipakki 1	TAU	2022	-	1716	167	-	
Lakipakki 2	TAU	2022	-	1958	532	-	
Maatalousyrittäjien työterveyshuolto	UEF	2021	5	1008	608	17	
Melu ja työ	TY						Toteutus siirtyi
Miten julkaisen tieteellisen artikkelin?	HY	2021	-	514	1	-	
Miten työterveyshuolto auttaa muuta terveydenhuoltoa? - Työterveyshuolto tutuksi	UEF	2022	-	4206	121	-	
Moniammatillisuus työterveyshuollossa – yhteistyöstä voimaa!	UEF	2022	5	1082	1005	1	
Occupational Health and Safety	UEF	2022	-	171	0	-	
Osaava tiedonhaku työterveyshuollossa	HY	2022	5	1337	1375	4	
Päihteet ja työterveyshuolto	TAU	2022	5	1835	7547	28	
Rakennusalan työterveyshuolto	TAU	2022					Avataan 2023
Syöpäsairaudet ja työ	UEF	2020	5	617	1495	11	

Taloustietoa työterveyslääkärille 1	TAU	2022	-	1725	869	-	
Taloustietoa työterveyslääkärille 2	TAU	2022	-	1867	48	-	
Tapauspankki: ammatillinen kuntoutus	UEF	2022	-	1692	0	-	
Tapauspankki: kliinisiä tapauksia	HY	suljettu					
Terveysalan työterveyshuolto	OY	2022	5	1347	607	15	
Tieteellisen tutkimuksen perusteita	TAU	2022	-	1484	42	-	
Toimialakohtainen työterveyshuollon suunnittelun kurssi - Kaivosala	OY	2022-2023					Valmistelussa 2022
Toksikologia 1 työterveyslääkäreille	TY	2022	5	118	260	2	Avattu 10/22
Toksikologia 2 työterveyslääkäreille	TY						Toteutus siirtyi
Tule- ja MT-sairaudet työterveyshuollon näkökulmasta	TAU	2022					Avataan 2023
Tunnista tärinän terveysvaikutukset	HY	2022	5	738	895	9	
Tupakoinnin lopettamisen tuki työterveyshuollossa	HY	suljettu					
Työelämäntuntemus	UEF	2022	5	512	401	1	
Työhyvinvoinnin psykologiset perusteet	TAU	2022	5	2092	4108	18	
Työhön paluun tuki	TAU	2022	5	1964	4712	15	
Työhönsopivuuslausunnot - milloin "ei sopiva työhön" UUSI	OY						Toteutus vaihtuu tai siirtyy
Työkyky ja sosiaalivakuutus	TAU	2022	5	1104	2590	16	
Työn kuormittavuus - keveeneekö mittaamalla	TAU	2022	5	663	73	0	Kurssi avattu 03/2022

Työnäkö	HY	2020	-	850	190	-	
Työterveyshuollon historia	UEF	2022	5	429	3	0	
Työterveyshuolto erikoistuvalla lääkäriksi	UEF	2022	0	1149	6422	49	
Työterveyshuolto ja etättyö	TAU	2022	5	1809	4446	17	
Työterveyshuoltoon erikoistumisen perusteet Tampereen yliopistossa	TAU	2022	-	1863	276	-	
Työterveyslääkäri ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen	UEF	2022	-	460	202	-	
Työterveyslääkäriin ammatillinen identiteetti	UEF	2022					Suljettu 2022 päivityksen vuoksi
Työturvallisuus ja lääkäri	UEF	2021	5	1432	665	2	

Liite 3

Taulukko 7. Kouluttajakoulutus 2022.

Koulutus	YO	Viimeisin päivitys julkaisu tai valmistuminen	Käynnit kurssialueella vie=vierailija os=opiskelijarooli	Osallistujat
			Yhteensä	Yhteensä
Kouluttajalääkärin startti	kaikki	2022	vie 415+ os 1979	31
Lukuvuoden avajaiset	HY+ OY, UEF	2022		74
Kehity kouluttajana	kaikki	2022	vie 945 + os 1497	18
Pedagogiset iltapäivät	HY	2022	vie 521+ os 1970	150
Opettajainhuone	UEF	2022	vie 521+ os 1970 (sama kuin edellä)	